

Szegfű Benedek

××

A Szent Korona kalandos története

Hampton tizedes vagyok, a 70-es évek végén az USA Kentucky állambeli Fort Knox katonai támaszpontján szolgáltam. Egyik délelőtt éppen magyar barátomnak, Tomnak kerestem a raktárban egy könyvet - mellyel angol tudását szerettem volna tökéletesíteni - , mikor váratlan dolog történt. Ahogy a ládák között laviroztam, az egyiket véletlenül meglöktem, így az a földre borult és kinyílt.

Az első pillanatban meg is rémültem, hiszen az oldalán ez a felirat állt: sugárzásveszélyes repülő tárgy. Ám amint belepillantottam, az ijedségemet meglepettséggé váltotta fel, hisz sugárzó veszélyes ketyerek helyett egy gyönyörűen kidolgozott, díszes koronát pillantottam meg. Az esetet a parancsnokomnak jelentve hamarosan fény derült rá, hogy a sok haszontalan holmi közt a magyarok Szent Koronájára bukkantam, amit hamarosan vissza is juttattunk jogos helyére, Magyarországra.

A dolog azonban még hetekig nem hagyott nyugodni, így Tom segítségével utánanéztam a Korona történetének. Minden várakozásomat felülmúlta azonban az a sok kaland és viszontagság, amin az évszázadok alatt e nemzeti jelkép keresztülment.

A Korona első viselője a magyarok első királya, Szent István volt, ezután pedig még 54 királyi fejet ékesített ez a csodás ékszer. De nemcsak fejről-fejre szállt, számtalan várost és országot is megjárt az esztendőök során. Az Árpád-házi királyok idején Székesfehérvár, majd Visegrád és Pozsony lett a koronázás színhelye.

Az Árpád ház kihalása után II.Vencel Prágába vitte. Ezután azonban III.Vencel lemondott róla (és ezáltal a trónról), így került Ottó bajor herceghez. Ő elhatározta, hogy visszajuttatja Magyarországra. Ez a küldetés azonban veszélyesnek bizonyult, mert III.Rudolf megpróbálta céljában megakadályozni. Ottó azonban a megtévesztésük végett egy esztergályossal készítetett egy csobolyót, majd ebbe a kulacsszerű edénybe rejtette a koronát. A nagy igyekezet és furfang ellenére azonban út közben valahogy mégis sikerült elhagynia a fejéket a „csomagolásával” együtt. Ez óriási riadalmat okozott a menetben, de csodával határos módon visszafordulva érintetlenül találtak rá az út porában, így mindenki megnyugodhatott.

Ottó azonban 1307-ben Erdélyben fogságba esett, így az erdélyi vajda, Kán László kezébe került a korona. Így Károly Róbertet Budán egy alkalmi koronával tudta csak megkoronázni az esztergomi érsek, amely sértette az akkori szokásjogot. Az egyházi átoktól meghátrálva azonban Kán László visszaadta a Szent Koronát, így hagyományos módon is megejthették a szertartást 1310-ben.

De nehogy bárki is azt gondolja, hogy ezzel végetértek a bonyodalmak! I.László halála után belviszályok voltak az országban. Ezt kihasználva a nápolyi király megkaparintotta a koronát. Azonban nem sokáig örülhetett ennek, mert Erzsébet királyné elfogatta és megölette. Ezután Mária, Zsigmond, majd Albert „örökölték” az ékszert, ami ezalatt viszonylag nyugodt éveket élt meg. Albert halála után azonban kalandfilmbe illő események történtek: A királyné udvarhölgyével elraboltatta és egy méretes vankosba rejtve Komáromba vitte a Koronát, hogy azzal a csecsemő V.Lászlót megkoronáztassa.

Azonban még ugyanebben az évben, 1440-ben I. Ulászló fejére is korona került. Mivel a Szent Korona nem áll rendelkezésre, az I.István ereklyetartójáról leszerelt alkalmi koronát használták fel erre a célra.

Természetesen a 2 király párhuzamos léte polgárháborúhoz vezetett, ahol Ulászló győzött ugyan, de ezt követően ő a várnai csatában 1444-ben elesett.

Később, 1463-ban I.Mátyás 80 ezer aranyforintért kapta vissza Bécsből és azzal a következő évben meg is koronázták.

A Korona ezután is sok helyen megfordult még.

A mohácsi csata után II.Lajos özvegye Pozsonyba, majd Bécsbe menekítette, végül átadta II.Ferdinándnak. Utána Székesfehérvárról Budára, majd 1848-ban vonattal Szolnokra, onnan pedig szekérral Debrecenbe került, ahonnan idővel visszazállították a Budai Várba. Mikor 1949-ban Pest kiürítésére került a sor, tovább folytatódott a vándorlása: Szegedre, Nagyváradra, majd Aradra került.

Huhhh, ezt már elmesélni is sok..

A kalandos utazás azonban egy időre megszakadt, amikor a szükség arra vitte a hordozóit, hogy a határ közelében elássák a koronázási ékszereket rejtő ládát. A közeli fán jelet hagytak és térképet is készítettek a későbbi megtalálás reményében. Teljesen úgy zajlott minden, mint a mai kincs vadászós történetekben.

A szabadságharc leverése után, 1853-ban meg is találták a ládát, amelyből a Korona viszonylag sértetlenül elő is került. Onnan Budára vitték és a Várban őrizték a II.világháború végéig.

Az utolsó magyar koronázásra 1916. végén került sor, IV.Károly fejére került ekkor az ék. Ezután megjárt még számos hazai települést, majd átkerült Ausztriába és Németországba, majd 1951-ben hozzánk az amerikai támaszpontra – de a történet ezen részét már elmeséltem.

1978-ban azonban szerencsésen visszajutott jogos helyére, Magyarországra, ahol a Magyar Nemzeti Múzeumban, majd a Parlamentben lelt viszonylagos nyugalomra.

Engem viszont azóta sem hagy nyugodni a gondolat, hogy még egyszer lássam ezt a sok országot megjárt, kalandos életű csodás nemzeti jelképet, amit egy kicsit - talán megbocsátható ez nekem – én is a magaménak érzek. Szóval szóltam is Tomnak, hogy úgyis régen találkoztunk, meglátogatom a nyáron és akkor majd együtt ellátogatunk a Parlamentbe...

Tárnok, 2011.07.30.